

Kako uspešni smo pri varstvu divjega petelina in kaj nam o tem govori telemetrija?

Delavnico o mirnih območjih, Gozd Martuljek, 9.11.2023, Tomaž Mihelič, DOPPS

ZAVOD REPUBLIKE SLOVENIJE
ZA VARSTVO NARAVE

PLANINSKA
ZVEZA
SLOVENIJE
ALPINE
ASSOCIATION
OF SLOVENIA

EVROPSKA UNIJA
EVROPSKI SKLAD ZA
REGIONALNI RAZVOJ
NALOŽBA V VAŠO PRIHODNOST

GALLIFORMES - kure

PHASIANI

MELEAGRIDIDAE
purani

TETRAONIDAE
koconoge kure

PHASIANIDAE
poljske kure

NUMIDIDAE
pegatke

ODONTOPHORIDAE

Bonasa – gozdni jerebi

Lagopus – belke

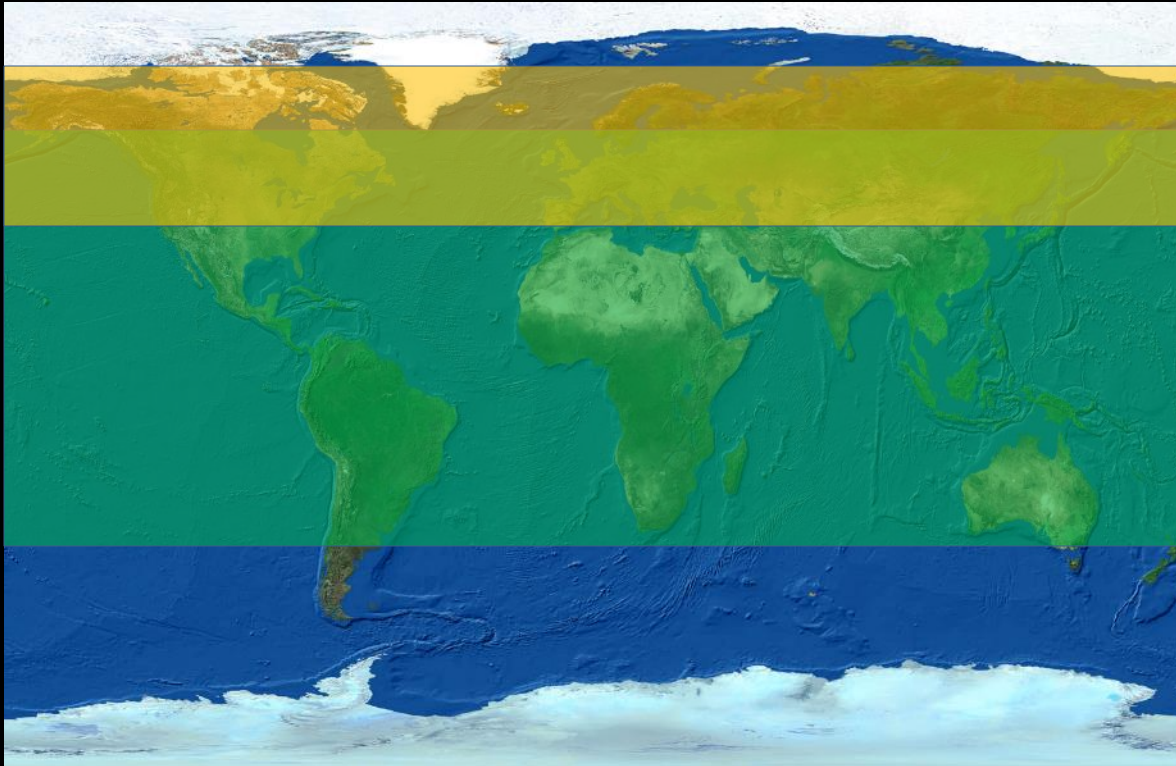

Tetrao – divji petelini

TETRAONIDAE – značilnosti

Za družino koconogih kur so značilne prilagoditve na mraz in pomanjkanje hrane

TETRAONIDAE

Razširjenost predstavnikov
redu GALLIFORMES brez
koconogih kur

TETRAONIDAE – značilnosti

Za družino koconogih kur so značilne prilagoditve na mraz in pomanjkanje hrane

- Odlična operjenost in boljša izolativna struktura perja
- Površina nog (resice, perje, dolžina krempljev)
- Prebavila prilagojena presnovi malo kalorične hrane

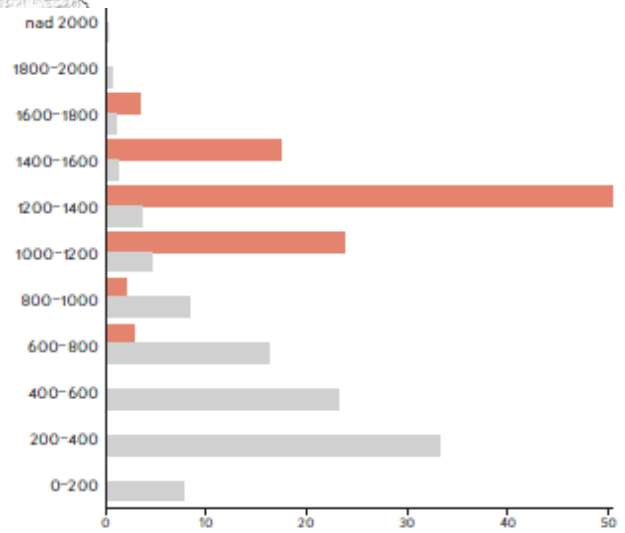
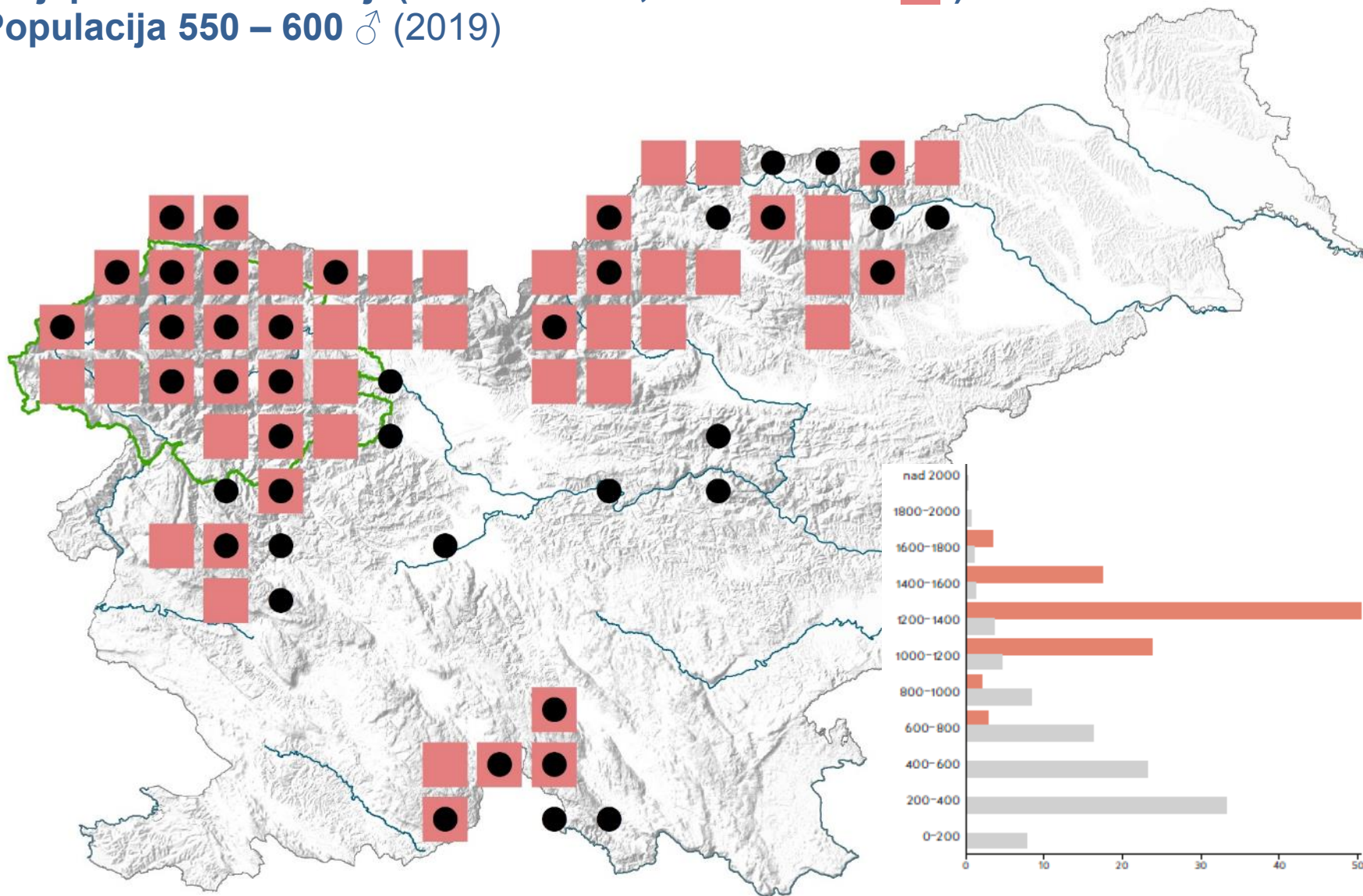

Evropska razširjenost divjega petelina

SLO = robno območje

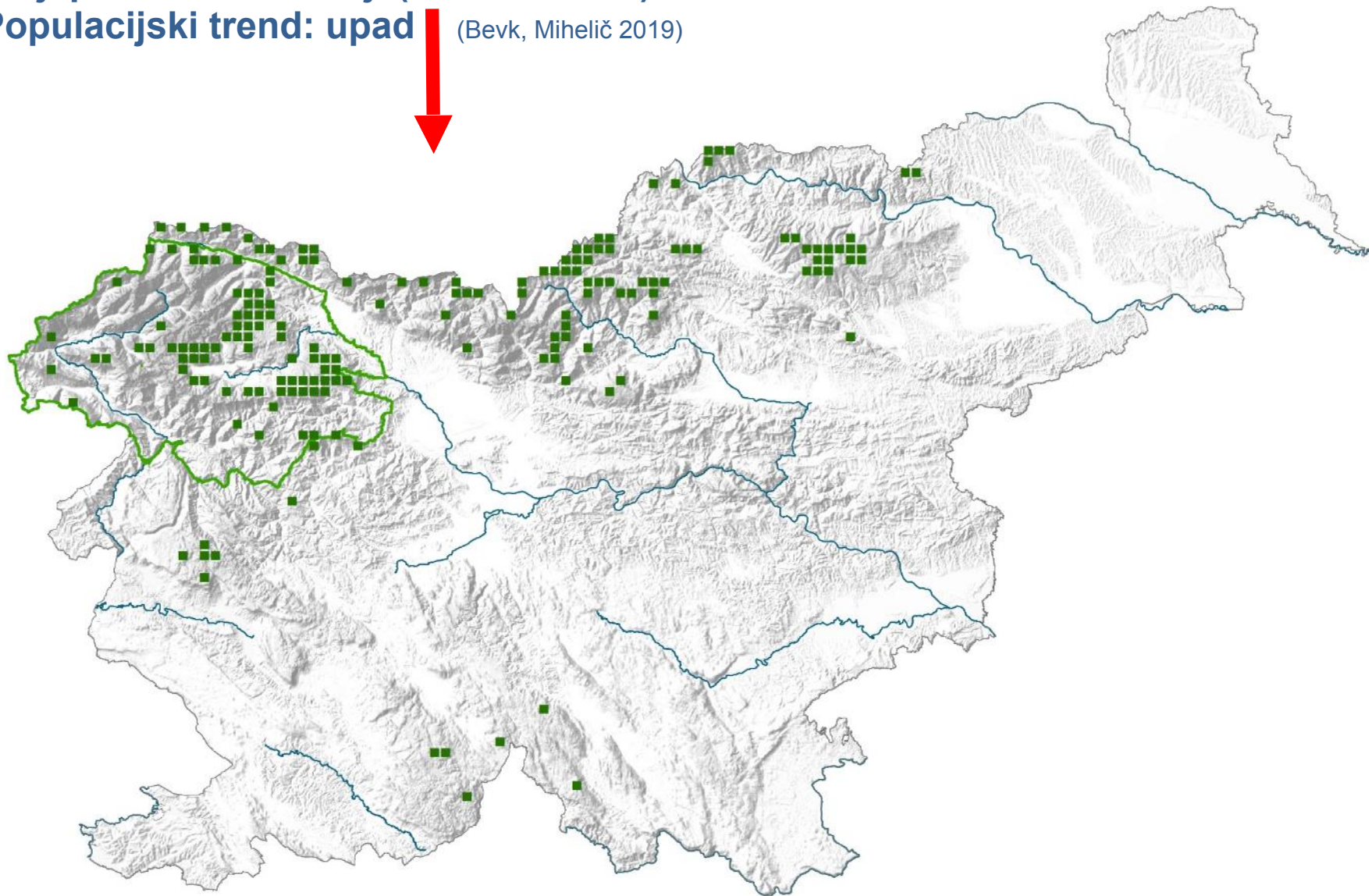
Divji petelin v Sloveniji (OAG 1995 ● , NOAGS 2019 ■)
 Populacija 550 – 600 ♂ (2019)

LEGENDA ■ % populacije v višinskem pasu
 ■ % tetrad v višinskem pasu

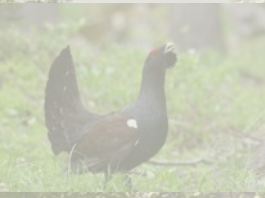
Divji petelin v Sloveniji (NOAGS 2023)

Populacijski trend: upad (Bevk, Mihelič 2019)

Značilnosti vrste

Divji petelin - ključne komponente habitata

- Mir
- Količina starega gozda
- Pokrovnost z borovnico
- Pretrgan sklep krošenj
- Velik delež iglavcev
- Količina snega

Kje živi divji petelin? Prisotnost smo dosedaj ugotavljali s klasičnimi popisi vrste

1

2

3

1. Popis zimovanja

1. Popis zimovanja

2. Naključni podatki

atlas.ptice.si/atlas/grafika/mojipodatki.php
🔍 📄 ⭐ 🗨

Društvo za opazovanje in proučevanje ptic Slovenije

Uporabnik: Administrator DOPPS

Stoji:

Kriling: 0 0.2 0.4 0.6 0.8 1

Vrsta ptice:

Koda:

Koda opazovanja:

Koordinator: Danilo Bevk, Tomaž Mihelič
Moji podatki - 830 zapisov

Vkljupi časovni filter: Leto

Začetek: Konec: Leto:

[Besedilo in graf višjin](#)

[Domov](#)
[Odljava](#)

Tetrada/Odsek :12.42.N

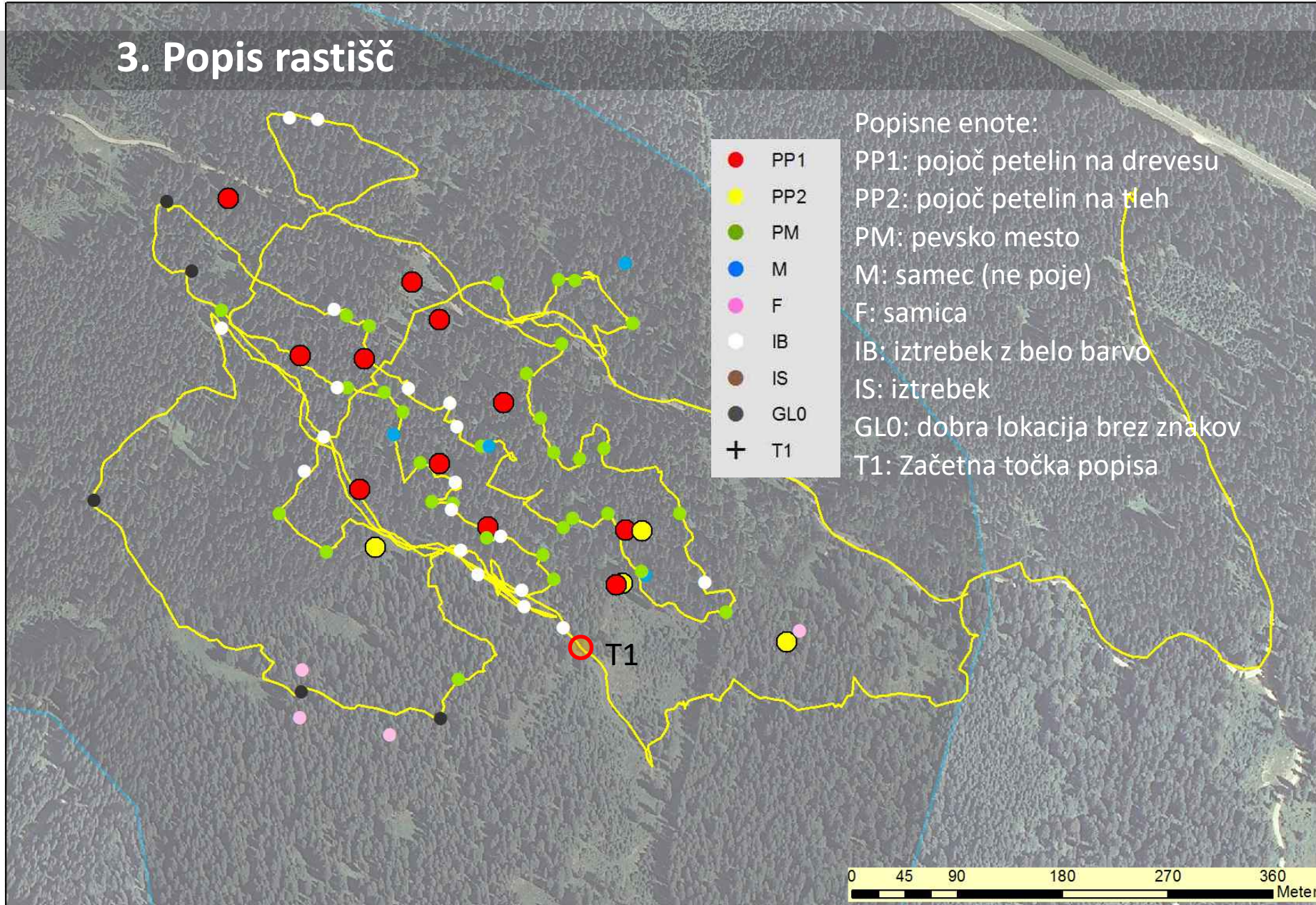
Koda	Datum	Št.	Popisovalci	Opomba
-1	24.09.2009	1	Jernej Figelj Polonca Voglar	Samec zletel iz ceste

Datum	Število	Enota	Status	Beležka	Projekt	Popis	Vnos	Tetrada	FI	LAMBDA	Opombe	Popisovalci
12.03.2022	1	I	-1	sledi v snegu, iztrebki	1	A1	Podrobno	14.53.T	46.4930924903352	15.390116872100693		Darjo Lorenčič
12.03.2022	1	I	-1	sledi v snegu, iztrebki	1	A1	Podrobno	14.53.T	46.491489665314475	15.389494599669158		Darko Lorenčič
12.03.2022	1	I	-1	sledi v snegu, iztrebki	1	A1	Podrobno	14.53.T	46.48538077008451	15.39015978750441		Darko Lorenčič
12.03.2022	1	I	-1	sledi v snegu, iztrebki	1	A1	Podrobno	14.53.T	46.48339726297356	15.39143115457731		Darko Lorenčič
12.03.2022	1	I	-1	sledi v snegu, iztrebki	1	A1	Podrobno	14.53.T	46.48283211642429	15.390111507741503		Darko Lorenčič
12.03.2022	1	I	-1	sledi v snegu, iztrebki	1	A1	Podrobno	14.53.T	46.48533459988389	15.393426718083552		Darko Lorenčič
13.03.2022	1	I	-1	Sledi v snegu, iztrebki	1	A1	Podrobno	14.53.T	46.47714742935791	15.400945235585493		Darko Lorenčič
15.04.2022	1	I	2	En pojoč petelin, dve ki	21	A1	Podrobno	13.47 B	46.324167449643	14.640644788742		Miha Žnidaršič
23.04.2022	1	I	1	iztrebki	1	A1	Podrobno	14.53.T	46.47974409770052	15.411913955833496		Darko Lorenčič
14.05.2022	4	I	1		21	A1	Podrobno	12.42.N	46.257893778275	14.083106070757		Bor Mihelič

3. Popis rastišč

- PP1
- PP2
- PM
- M
- F
- IB
- IS
- GL0
- +

Popisne enote:
PP1: pojoč petelin na drevesu
PP2: pojoč petelin na tleh
PM: pevsko mesto
M: samec (ne poje)
F: samica
IB: iztrebek z belo barvo
IS: iztrebek
GL0: dobra lokacija brez znakov
T1: Začetna točka popisa

Telemetrija divjega petelina v SLO (april 2020 →)

10 osebkov TNP
(Pokljuka, Fužinske planine)
6 osebkov izven TNP
(SPA Grontovci, Jelovica)

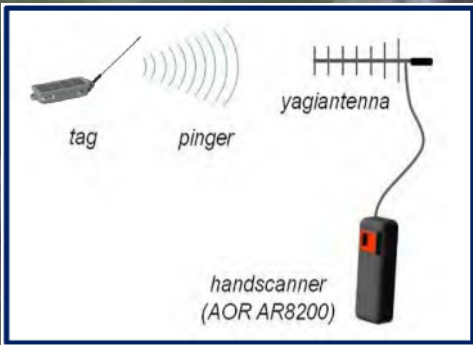
Delovanje telemetrije

Precizna GPS lokacija
(življenska doba cca 20.000 točk)

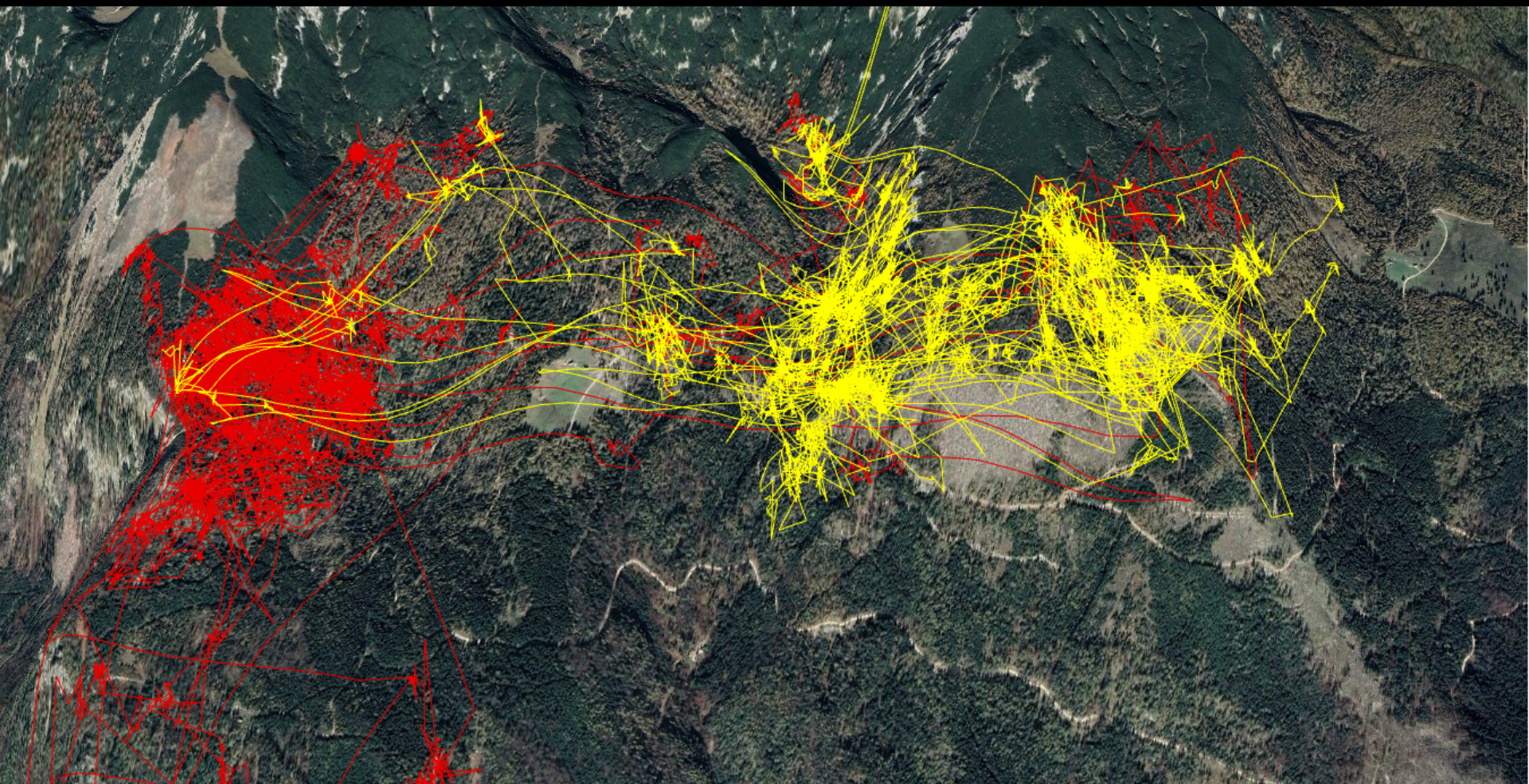
mikro pospeški xyz → aktivnost

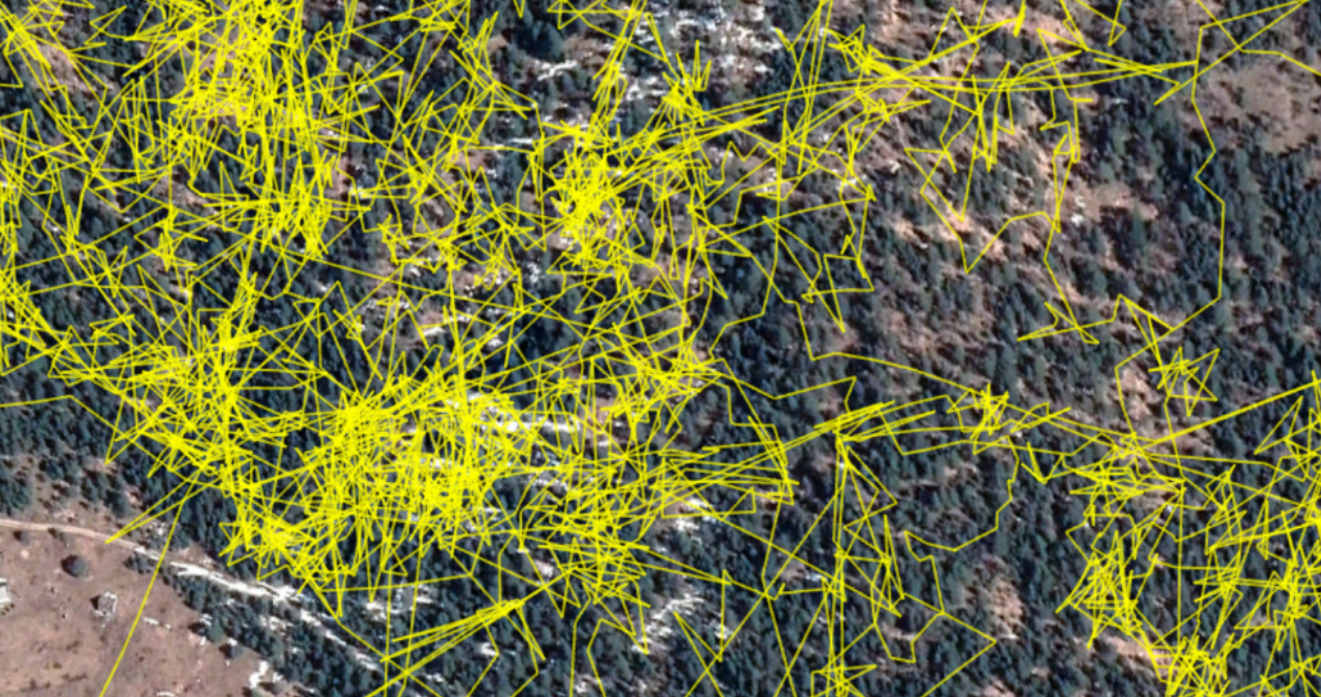
A person wearing a dark winter jacket, a backpack, and ski boots stands in a snowy forest. They are holding a long, thin antenna or probe. The trees are heavily covered in snow, and the ground is a deep white. The scene is captured in a blue-tinted, monochromatic style.

Podatke snamemo z oddajnika z usmerjeno anteno
Preliminarni rezultati telemetrije

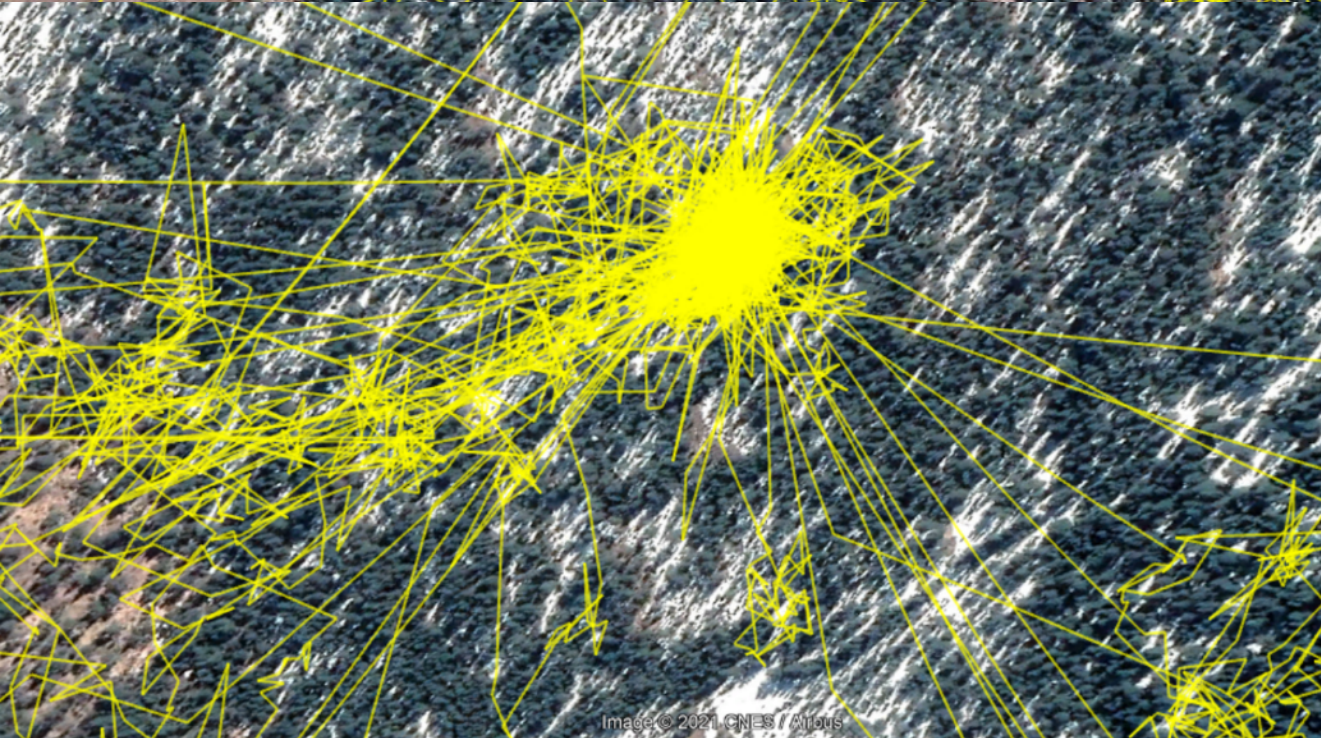
Pomen starega gozda za prehranjevanje v krošnjah! (zima, pomlad)

Pomen starega gozda preko celega leta

**Prehranjevalni
habitat**

Rastišče

Obdobje rasti

≠ obdobje gnezditve

4.3.

14.3.

6.6.

12.6.

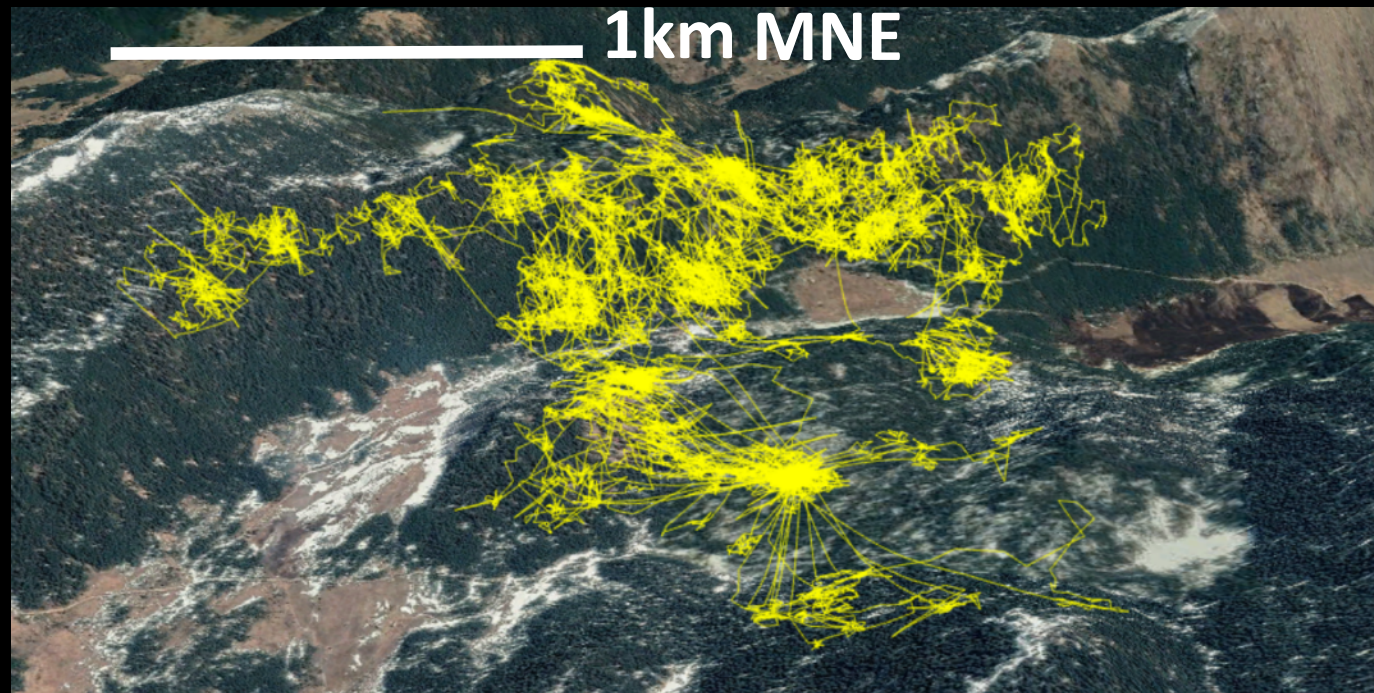
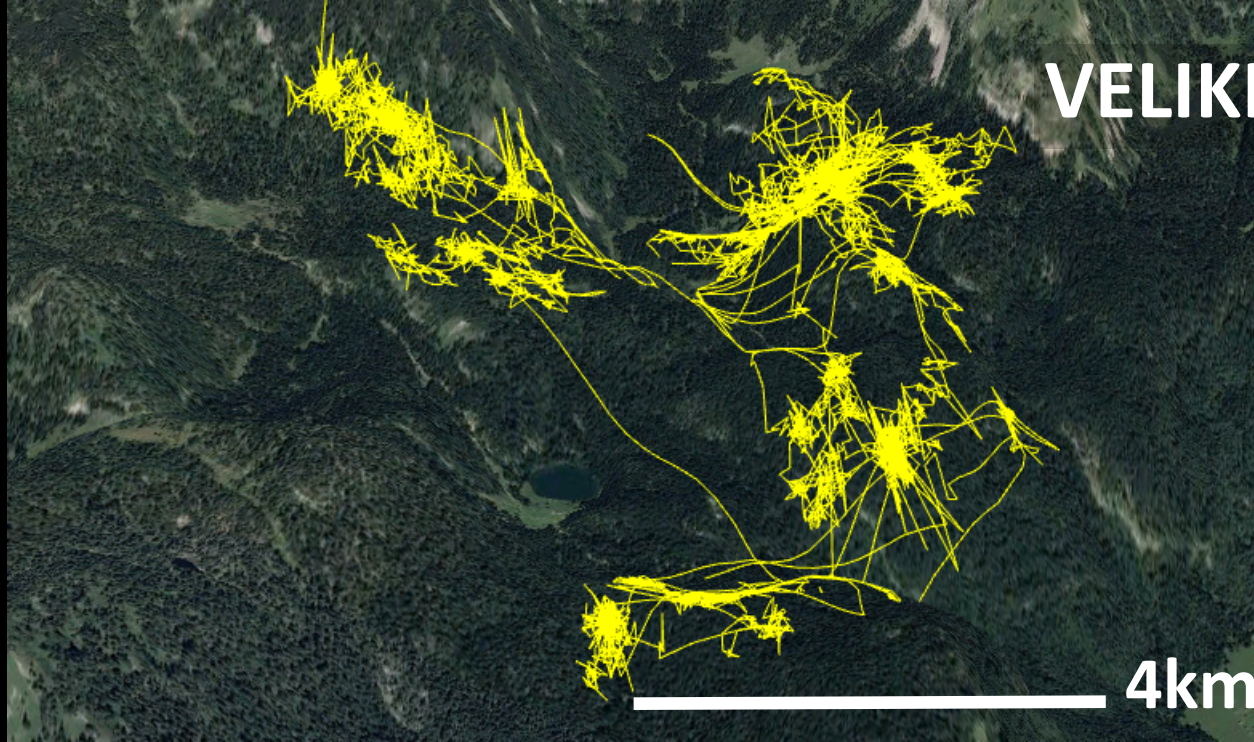

VELIKI domači okoliši

Habitat!
Vznemirjanje!

4km SLO

1km MNE

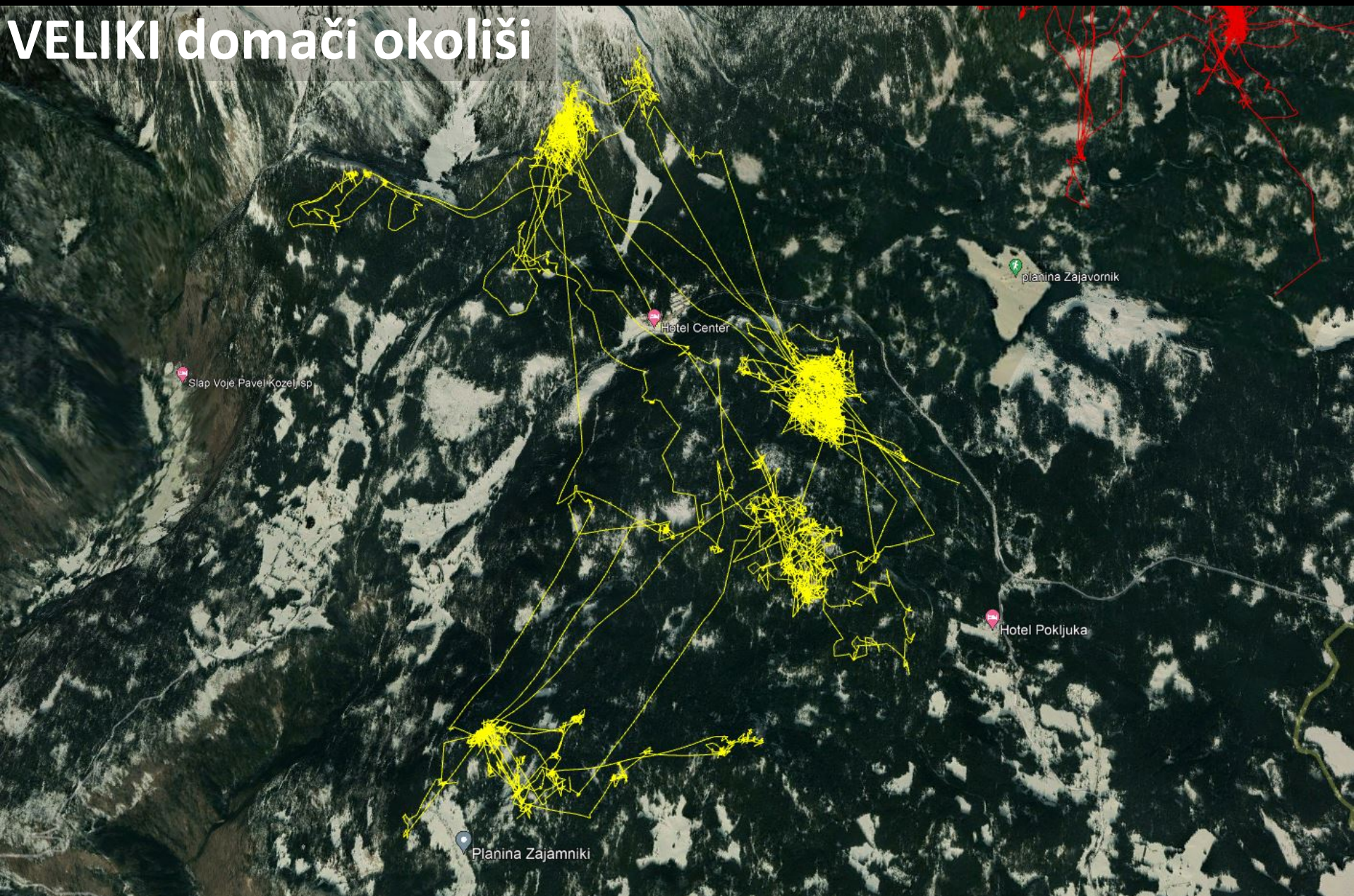

Idealen habitat divjega petelina

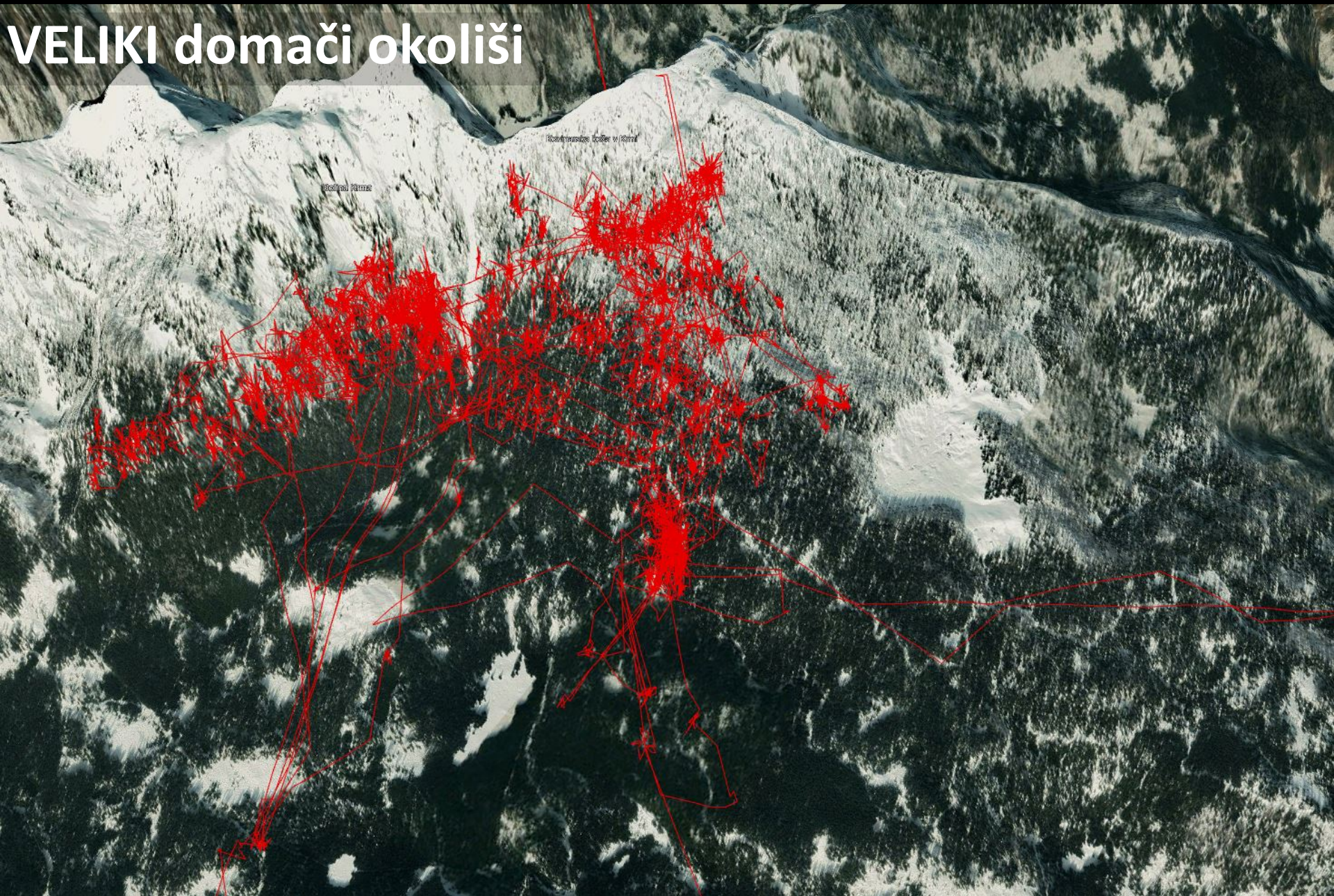

Primer: Črna gora – gozd munike *Pinus peuce* (starost, sklep, borovnica, sneg, mir)

VELIKI domači okoliši

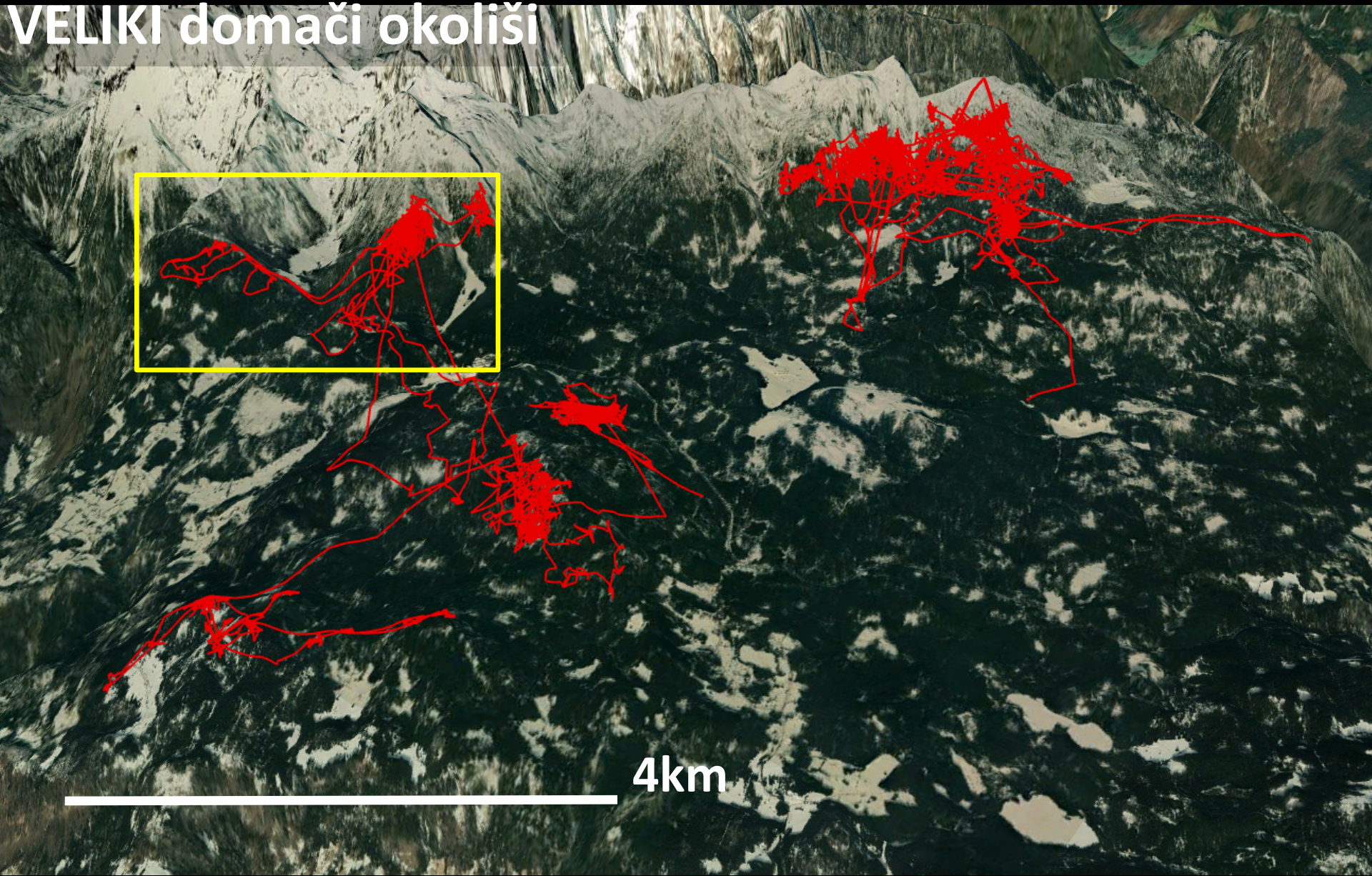
VELIKI domači okoliši

Velika Rina

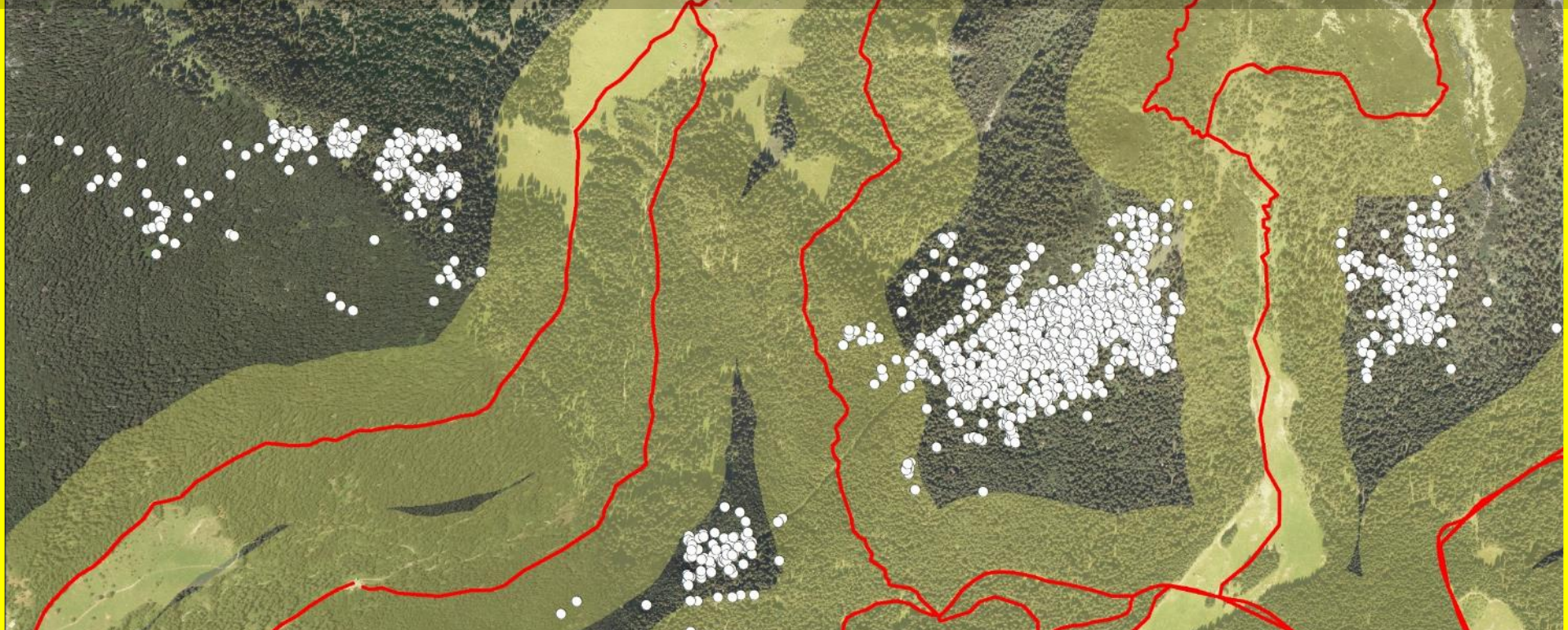
Velika Rina

VELIKI domači okoliši

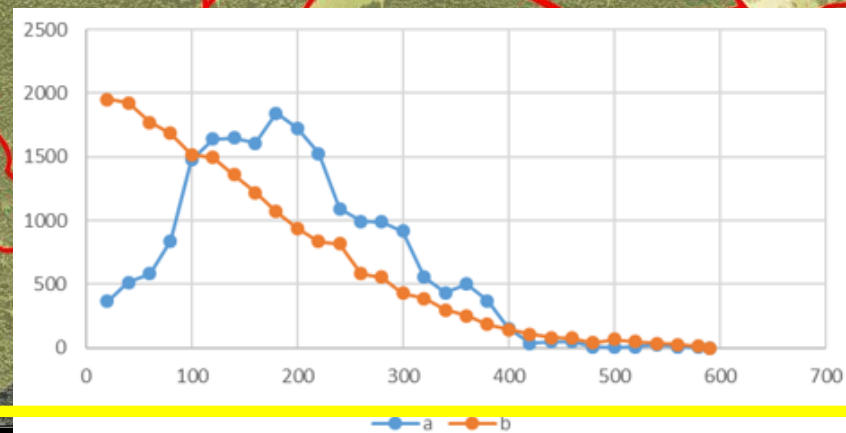

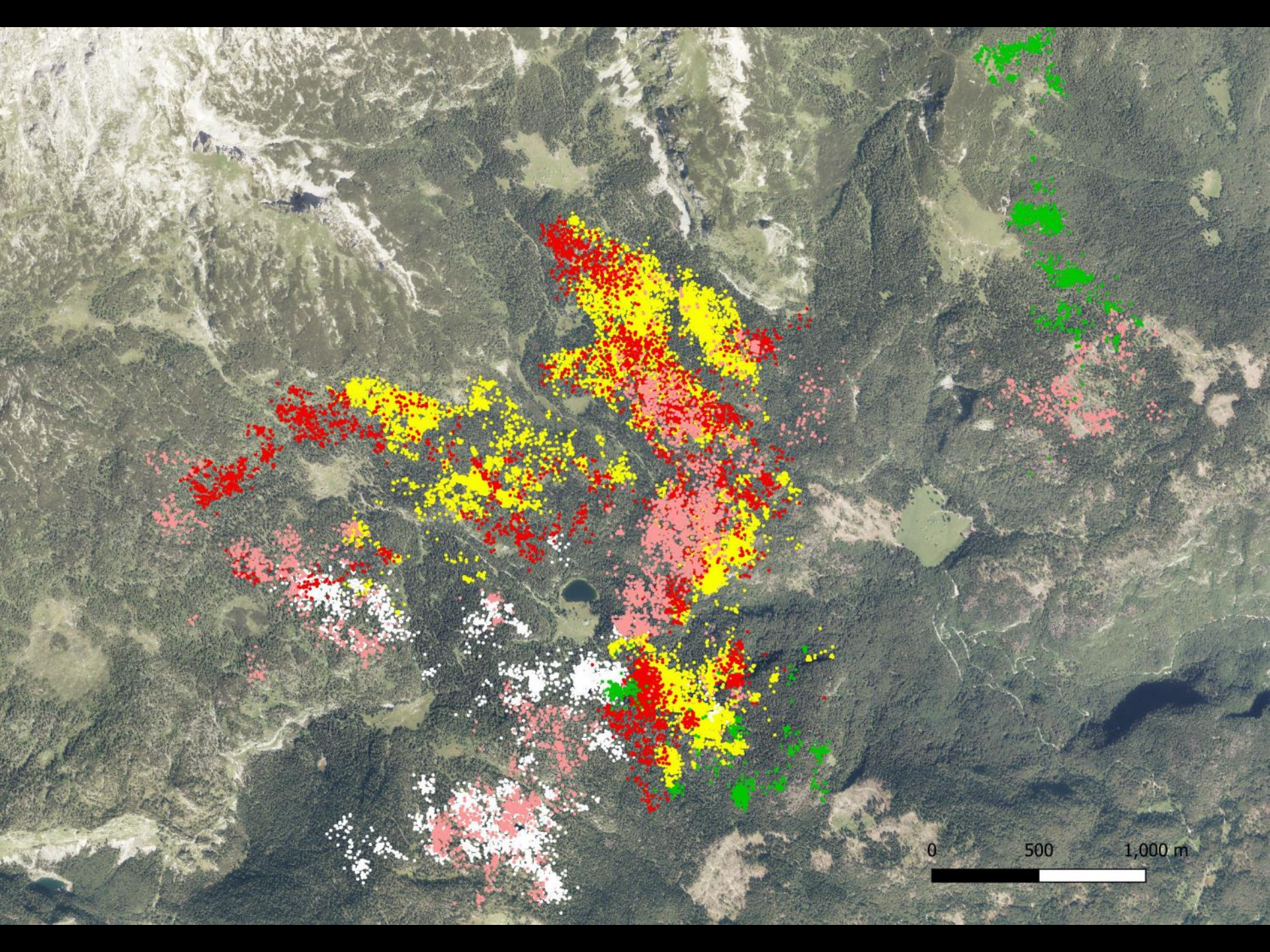
4km

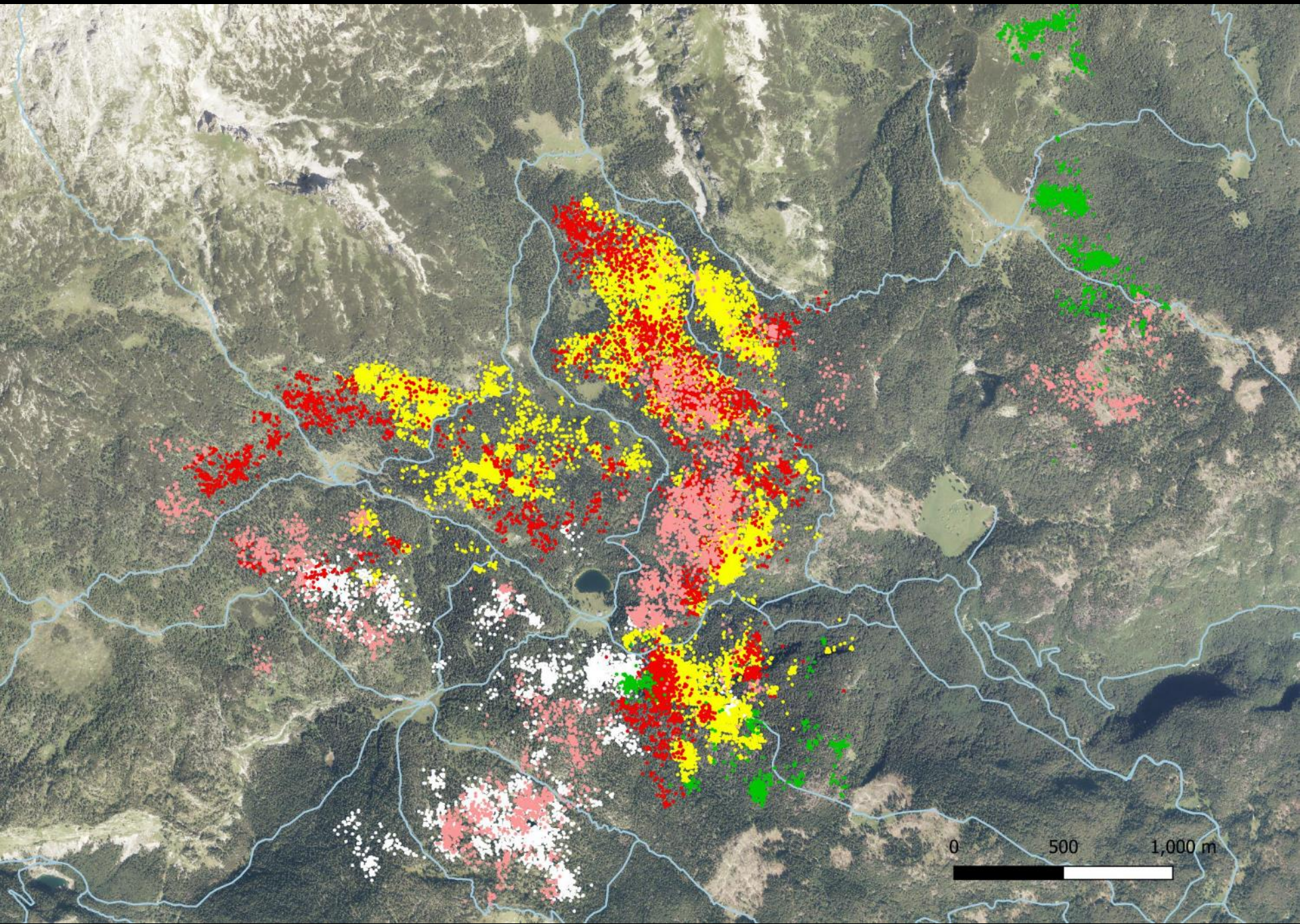
Izogibanje potem in prometnicam

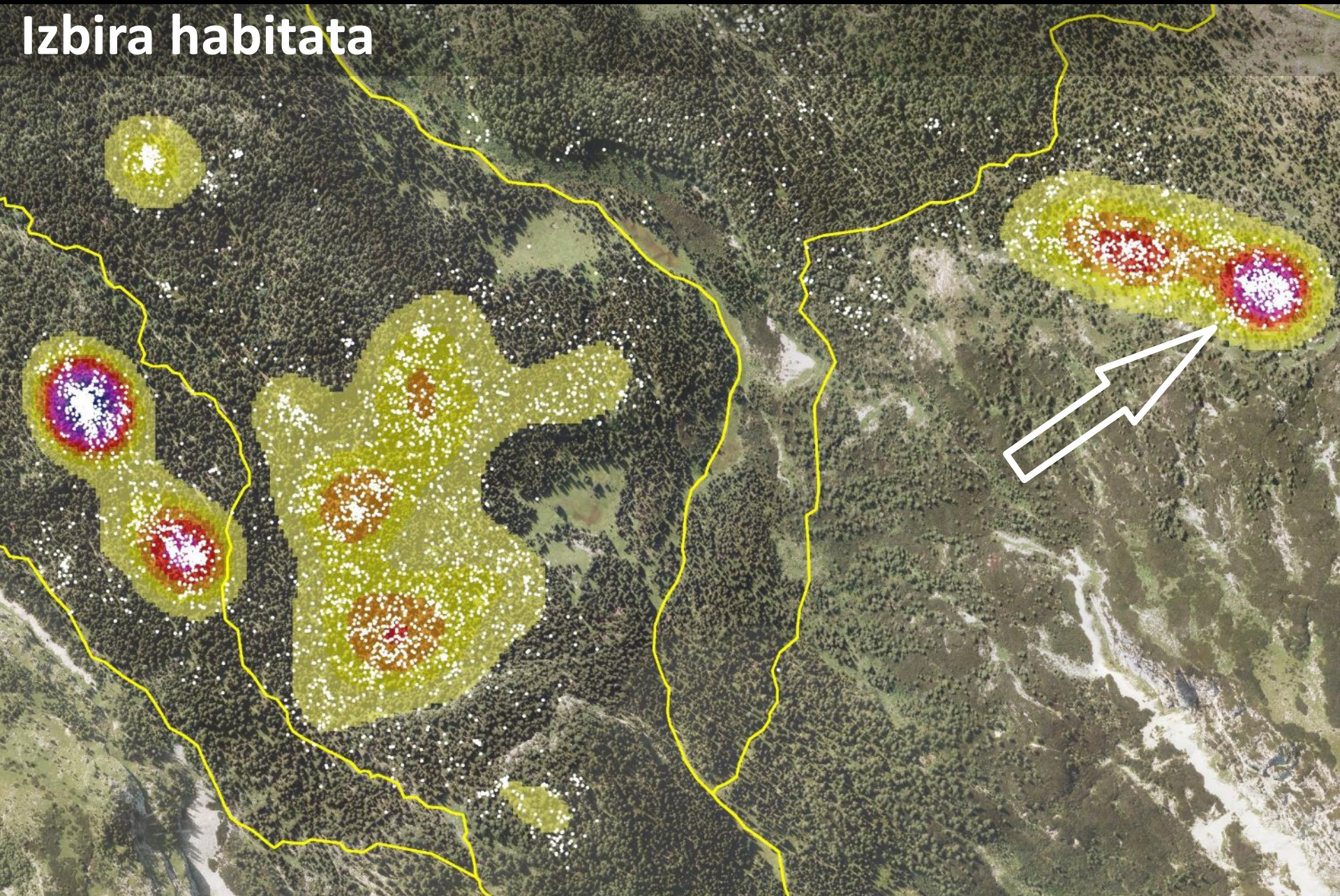
	<i>petelin</i>	<i>pet</i>	<i>ran</i>
Mean		183,1724	138,4059
Standard Error		0,641434514	0,763991074
Median		177	115
Mode		201	32
Standard Deviation		90,71253892	108,0446539
Sample Variance		8228,764716	11673,64723
Kurtosis		0,071185109	0,893064038
Skewness		0,468739572	1,042830716
Range		573	573
Minimum		1	0
Maximum		573	573

Izbira habitata

Pomen borovnice v poletni in jesenski prehrani

Preliminarne gotovitve telemetrije

- **STAR GOZD**

(>90% časa, prezimovanje, rastišča)

- **BOROVNICA**

(izredno pomembna poleti in jeseni)

- **RASTIŠČA**

(na rastiščih od začetka marca do sredine junija)

- **MIR**

(močno izogibanje potem)

- **VZEMIRJANJE**

(veliki domači okoliši, več plašenja ob vikendih)

Kaj lahko naredim za varstvo vrste?

- **SPOŠTUJEM VARSTVENE REŽIME**

(Se informiram in jih dosledno spoštujem)

- **NE FOTOGRAFIRAM NA RASTIŠČIH**

(Rastišča so namenjena reprodukciji, ne fotografiranju)

- **POMAGAM UVELJAVITI MIRNA OBMOČJA**

(Aktivno podpiram in zagovarjam ukrepe in vzpodbujam ljudi, s katerimi prihajam v stik, da mi sledijo)

HVALA!

